

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Moșincă
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio,
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

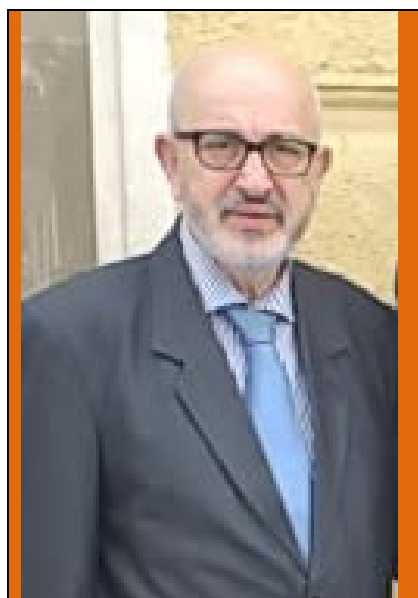
ISSN 2734-6889
ISSN-L 2734 -6889

DUMITRU PREDA

la 70 de ani.

De la istorie la diplomație, în serviciul Neamului Românesc

Dr. Ioan LĂCĂTUȘU

Centrul European de Studii Covasna-Harghita, împreună cu Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, sub patronajul Înalt Preasfințitului Arhiepiscop al Covasnei și Harghitei, IOAN SELEJAN, azi Mitropolit al Banatului și al Preasfințitului Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, și-au propus să cinstească pe cei care le-au fost alături timp îndelungat în cercetările din domeniile istoriei, etnografiei, sociologiei și culturii românești din sud-estul Transilvaniei. Astfel, prin acest generos proiect, ne propunem să oferim tinerilor cercetători și celor din elita intelectuală românească modele profesionale prin prezentarea unor secvențe semnificative din viața și activitatea personalităților pe care ar trebuie să le urmeze și să le continue muncă devotată în serviciul Țării și al Neamului. În acest scop, în cadrul Editurii Eurocarpatica, a fost inițiată colecția „Profesioniștii noștri”. Până în prezent, cele 30 de volume apărute în această colecție, în perioada 2010-2021, au fost dedicate unor personalități din domenii variate, născute, ori care au activat timp îndelungat în județele Covasna, Harghita și Mureș, sau care prin activitatea lor științifică, culturală, civică

și politică au sprijinit și sprijină dăinuirea identitară a românilor din acest areal multietnic și pluriconfesional din inima României. Un asemenea volum dedicăm acum, în anul 2021, la împlinirea bornei celor 70 de ani, distinsului profesor universitar, ambasadorului, istoricului și arhivistului dedicat, Omului de spirit românesc care este Dr. Dumitru PREDA; Domnia-sa este o personalitate bine-cunoscută și apreciată în mediile academice, diplomatice și civice românești, fiind distins de-a lungul parcursului său cu numeroase premii și diplome care-i răsplătesc prestigioasa operă științifică, bogata activitate diplomatică și civică, precum și implicarea benefică în promovarea istoriei și culturii românești, deopotrivă în țară și în străinătate. Considerăm că tot ceea ce îi definește crezul și contribuția acestui profesionist al istoriografiei românești și al elitei noastre culturale este sintetizat în mesajul pe care l-a transmis românilor prin Capsula timpului 2118: „Unitatea românească rămâne o realitate pe care vicisitudinile politice și actele vremelnice de forță nu au putut și nu o pot schimba. Iată de ce, ea se cere

apărată cu dârzenie și curaj. Soarta ei stă în primul rând în puterea brațelor și minților noastre, în tăria inimilor milioane de români, în noi înșine”. Cu această convingere fermă, cu îndelungata și bogata sa expertiză, acumulată în decursul atâtor zeci de ani de activitate de cercetare, la catedră și în viața obștească, de importante misiuni diplomatice, azi acționând cu consecvență în calitate de președinte executiv al Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Dumitru PREDA, la 70 de ani... 10 Pretutindeni și de director științific al Fundației Europene Titulescu, Dumitru Preda a stabilit împreună cu Centrul European de Studii Covasna-Harghita strânse legături, un program de cooperare, pe termen mediu și de perspectivă, vizând istoria, cultura și realitățile complexe din județele Covasna, Harghita și Mureș, în consens cu legislația și practica europeană în domeniul conviețuirii interetnice și pluriconfesionale. Apariția volumului omagial închinat lui Dumitru Preda la 70 de ani, sugestiv subintitulat De la istorie la diplomație, în serviciul Neamului românesc în colecția noastră din cadrul Editurii Eurocarpatica ne onorează în același timp și pe noi, inclusiv editura, îmbogățind astfel galeria distinșelor personalități din cadrul colecției respective, numărul membrilor elitei intelectuale românești, care cu prestigiul și experiența lor susțin prezervarea și afirmarea identității românilor, locuitorii multimilenari ai Arcul Intracarpatic; totodată, apreciem că exemplul său, ca și al celorlalți confrăți români poate contribui la efortul nostru, al tuturor la normalizarea climatului de conviețuire interetnică în acest spațiu binecuvântat din inima României. Profesorul universitar Dumitru PREDA s-a născut într-o zi de duminică a Rusaliilor, la 17 iunie 1951 la București, într-o familie deopotrivă cu rădăcini ardelenegheșene – Tatăl, învățător emerit, format la Școala Normală din Sighetul Marmăției, fiu al unuia din sutele de mii de eroi ai Războiului Întregirii și el însuși ofițer-veteran al celui de-al Doilea Război Mondial –, respectiv aromâne, prin Mama, economist de profesie, cu rădăcini în străvechea românită sud-est europeană (balcanică) din zona Crușevo-Bitolia. A fost unicul fiu al unei familii trecute prin dramele emigrării și cele produse de conflictul mondial. O familie în care i-au fost mereu altoite iubirea de Neam, de Limbă și de Credință creștină, așa cum secole de-a rândul numeroși membri au slujit Biserica românească. Familia a însemnat, de altfel, întotdeauna pentru Dumitru nucleul care i-a conferit putere și îndemn în viață și în creație; o familie fundamentată pe afecțiune, pe valori și puternice tradiții românești formată de cinci decenii alături de profesoara Maria Preda, ardeleană și șef de promoție al aceleiași Facultăți de Istorie (1976), autoare de manuale de liceu (în R. Moldova), de articole privind istoria antică și medie, dar și a unei inspirate lucrări recente asupra spiritualității egiptene, amândoi părinții fiind înconjurați azi cu căldură de cei trei copii și patru nepoți. Dumitru Preda a fost încă de pe băncile școlii primare și apoi în gimnaziu (Școala generală nr. 80, cu o vechime de peste 100 de ani la acea dată) și mai târziu la liceu (vestitul „Matei Basarab” din Capitală) un elev eminent, mereu premiant, pasionat de istoria locurilor și a oamenilor; grație dascălilor săi și-a lărgit și diversificat continuu cunoștințele, a citit mult și a învățat să-i asculte pe oameni. Sportul i-a dat vigoare și rezistență (a fost și în lotul național de juniori la tenis de masă, iar intonarea Imnului i-a conferit dimensiunea și mândria de a Argument... 11 servi Țara).

Absolvent în 1974, ca șef de promoție al celei mai mari Facultăți de Istorie din România (Universitatea București) și-a început activitatea de cercetare mai întâi ca arhivist principal, iar din toamna lui 1977 (prin concurs) în calitate de cercetător științific și apoi cercetător principal la Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară, din 1991 Institutul de Istorie și Teorie Militară, București vreme de peste două decenii (1974-1997). Au fost ani dinamici de formare și consolidare a profilului profesional și a personalității sale, înregistrând primele afirmări publiciste, printre care și o substanțială Biografie a unei conștiințe (a profesorului transilvănean Ioan Ursu, lansată la Cluj-Napoca, chiar de 26 octombrie 1987!); a participat în toți acești ani la numeroase conferințe în țară și peste hotare, stabilind strânse legături și prietenii cu colegii săi.

Remarcăm, de asemenea, reușita sa la examenul de intrare la doctorat în 1985 (primul, din nou, din 17 candidați) sub conducerea Prof.univ. Dr. Docent Titu Georgescu, la Universitatea din București

(Tema: Relațiile politico-militare ale României cu Antanta 1914-1918), străduință finalizată un deceniu mai târziu și concretizată pe parcurs prin lucrări de recunoscută valoare.

Din august 1997, a fost angajat prin concurs (iarăși locul I), în Ministerul Afacerilor Externe, instituție unde, prin alte concursuri și examene serioase, avea să parcurgă toate treptele ierarhiei diplomatice, îndeplinind importante funcții de conducere: șef al Arhivei istorice și Director al Direcției Arhivelor Diplomatice (1997-2002); editor-coordonator al Colecției naționale de Documente Diplomatice (1999-2005); primul observator al României pe lângă UE a Arhivelor Diplomatice (1998-2005); reprezentant în Comitetul Internațional al Editorilor de Documente Diplomatice (IEDD, 1998-2005); delegat permanent adjunct și însărcinat cu afaceri a.i. al României pe lângă UNESCO-Paris (2002-2007); director al Direcției pentru Originarii din România (2008-2009); ambasador extraordinar și plenipotențiar la Havana 2011-2016.

În calitate de profesor universitar de istorie și științe politice (confirmat în această poziție din 2001 de către Ministerul Educației Naționale), după ce fusese cadru didactic universitar (invitat, asociat) încă din 1980, la Academia Militară – facultățile de comandă și de stat-major, la Institutul Politehnic București (1987- 1989), Universitatea București, Facultatea de Istorie (1990-1992) și Universitatea Banatului – Timișoara (1995-2002); ulterior, în timpul prezenței sale în țară a predat cursuri speciale și de Master la Universitatea Ovidius – Constanța (până în 2011), înainte de a pleca în misiune la Havana. O recunoaștere a prestigiului profesional de care s-a bucurat și se bucură, în țară și în străinătate, istoricul, profesorul și diplomatul Dumitru Preda, o reprezintă faptul că, în decursul deceniilor străbătute, distinsul cărturar patriot a îndeplinit, și îndeplinește și în prezent, importante funcții în organisme internaționale de specialitate: membru și trezorier al Biroului Comisiei Internaționale de Istorie a Relațiilor Internaționale (ales din 2006, reales ulterior în 2010 și 2015); membru al Comitetului de Bibliografie al Comisiei Internaționale de Istorie Militară (ales din 1990 și reconfirmat mereu de atunci); a fost co-fondator al Comitetului Arhivelor Militare (1990-1991) și a introdus România în acest important organism științific internațional.

A participant la șapte congrese internaționale (mondiale) de științe istorice (1980 – București, 1990 – Madrid, 1995 – Montreal, 2000 – Oslo, 2005 – Sydney, 2010 – Amsterdam, 2015 – Jinan), așa cum nimeni altul dintre istoricii noștri, și la peste 80 colocvii și conferințe științifice în Italia, Franța, Spania, Belgia, Elveția, Austria, Iugoslavia – Serbia, Grecia, Turcia, R. Moldova, Polonia, Bulgaria, RF Germania, Marea Britanie, Țările de Jos, Suedia, Israel, Lituania, Maroc, Japonia, Republica Sud-Africană, Canada și SUA. A fost un membru activ de la reluarea activității Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni în 1990, alături de exemplarii oameni de cultură, artă și știință grupați în jurul regretatului Profesor Victor Crăciun: Adrian Păunescu, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Mihai Cimpoi, Vasile Tărășeanu și mulți alții, participând încă de la prima ediție (1993, Băile Herculane) și la Congresul Spiritualității Românești (pe care avea să-l conducă în 1918 și 1919. Astfel, între anii 2008-2019 a fost vicepreședinte (cu probleme de istorie și relații cu românii din afara frontierelor), iar din septembrie 2019 a fost desemnat președinte executiv al Ligii Culturale sarcină pe care avem încredere că o va îndeplini cu cinsti și același devotament, strângând legăturile cu celelalte asociații și organizații patriotice românești, în principal cele din Transilvania, Banat și Bihor.

Din mai 2021, așa cum am amintit deja, este director științific al Fundației Europene Titulescu și redactor-șef al revistei „Perspective” a respectivei fundații. Dumitru Preda este autorul, co-autorul și editor/coordonatorul a peste 60 volume și 200 studii și articole științifice publicate în România și alte 10 țări; a avut și continuă să are numeroase colaborări în presă, la Radio și TV, este, printre altele membru al Consiliului științific și co-fondator al revistei „Document” (Arhivele Militare Române), membru al Consiliului științific al prestigioaselor edituri Școala Ardeleană (Cluj-Napoca) și Cavallioti (București). Impresionanta sa operă științifică, culturală și civică a fost răsplătită cu numeroase și importante premii, precum: Premiul „Mihail Kogălniceanu” pentru Istorie al Academiei Române (1994), Marele Premiu „Mihai Viteazul” (1992, 1994, 1996) și Premiul „N. Iorga” (1998) ale Revistei de Istorie Militară, Premiul

„Dimitrie Onciul” (1999), Premiul special (2002), Premiile „Grigore Gafencu” (2009, 2010), „Eudoxiu de Hurmuzaki” (2011), „Constantin Kirițescu” (2017) și „Ion I.C. Brătianu” (2018) ale Fundației și revistei „Magazin Istoric”; Premiul special „Dragalina” (2017) al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” (ANCERM), Premiul special pentru „Opera omnia” al Fundației Alexandrion (2018); Marele Premiu „Dragalina” al ANCERM (2019) etc. În munca de elaborare și editare a contribuțiilor sale a știut să antreneze tineri cercetători, azi Argument... 13 recunoscuți specialiști, din rândul cărora îi amintim pe: Vitalie Văratîc, Marius Bucur, Florin Anghel, Cristina Păiușan, Claudiu Florian, Ionuț Cojocaru ș.a.

Încadrându-se în formatul colecției „Profesioniștii noștri”, dar având și elemente specifice, structura volumului de față este următoarea: Capitolul întâi Repere bio-bibliografice cuprinde un „Curriculum vitae”, redactat cuprinzător de personalitatea omagiată privitor la pregătirea sa școlară și universitară, activitatea profesională, opera științifică, publicistică și civică pusă în serviciul Neamului Românesc. Este rânduită, totodată, cuprinzătoarea sa bibliografie care se distinge atât prin numărul volumelor și studiilor-articolelor publicate, cât și prin originalitatea, diversitatea, complexitatea și profunzimea problemelor abordate, multe dintre volume fiind traduse și în limbi străine. Prof.univ. Dr. Dumitru Preda și-a axat activitatea științifică pe cercetarea în domeniile privind: istoria armatei române în epoca modernă (de la Regulamentele organice la 1914); istoria gândirii militare românești (epoca modernă); istoria relațiilor externe ale armatei române (1859-1914); istoria participării României la Războaiele Balcanice (1912-1913); România în Primul Război Mondial, Războiul de Întregire Națională (1914-1920); istoria relațiilor diplomatice ale României după 1918, concretizate în lucrări multe din ele de referință în istoriografia română.

Capitolul al doilea cuprinde mesaje și mărturisiri transmise autorului omagiat la acest frumos ceas aniversar. Răspunzând invitației Editurii Eurocarpatica, peste 60 de colegi, colaboratori, parteneri, academicieni, universitari, cercetători, diplomați, publiciști, editori, muzeografi și alți oameni de cinste, cu binecuvântate rosturi în viața publică din țară și din străinătate, au ținut să-și exprime gânduri, să relateze diverse momente și impresiile lor din relațiile comune, personale ori instituționale, toate contribuind la redarea portretului de profesionist al cărturarului-diplomat, liderului civic și mai ales a OMULUI de spirit românesc care este Dumitru Preda. La acestea se adaugă aprecierile unor înalți diplomați de la UNESCO, ca și a unor șefi de misiune acreditați în Republica Cuba (Havana), evidențiind trăsături ale personalității Dr. Dumitru PREDA, contribuțiile sale în serviciul Țării. Am reușit astfel să conturăm portretul moral, intelectual, profesional, familial și civic „oglinzit” în memoria unora dintre apropiații săi colegi, prieteni și colaboratori, discipoli, editori, critici, cu toții buni cunoscători ai operei și faptelor eruditului autor omagiat. Distinșii noștri colaboratori, cu prestigiul, notorietatea și autoritatea recunoscute în spațiul public, din țară și străinătate, prin mesajele și mărturiile transmise, au reușit – suntem convinși – să surprindă acele trăsături esențiale care definesc profilului profesional și moral al profesionistului, Istoricului și Omului Dumitru Preda. În viziunea acestora, Dumitru Preda este o personalitate științifică și culturală de prim rang a elitei intelectuale românești, recunoscută și apreciată în țară și peste hotare, autorul unei impresionante opere istoriografice și a unei Dumitru PREDA, la 70 de ani... 14 cariere diplomatice deosebite, un excelent profesor și cercetător, un exemplu de erudiție și finețe morală, un Om bun, generos, demn, sincer, jovial, deschis, serios, pragmatic, perseverent, un model de familist și de viață bazată pe valori și principii morale, demne de urmat de către generațiile următoare, o personalitate de seamă a vremurilor noastre.

Inițiativa Centrului European de Studii Covasna-Harghita și a Editurii Eurocarpatica de a consacra un volum al colecției Profesioniștii noștri reputatului Prof.univ. Dr. Dumitru Preda, istoric și diplomat, cu ocazia celei de-a 70-a aniversări a zilei de naștere, apreciază – de exemplu – istoricul Ioan CHIPER, este salutară, fiind destinată să sublinieze public, și pe această cale, performanțele profesionale ale sărbătoritului, locul său în contextul istoriografiei românești contemporane. Pentru ilustrare, redăm fragmente semnificative preluate din mesajele și mărturiile, a căror texte integrale sunt redată în cuprinsul volumului. • „Activitatea științifică a istoricului Dumitru Preda este amplă și de un înalt

standard". (Prof. emerit Dr. Alfredo CANAVERO) • „Cercetătorul și arhivistul Dumitru Preda a profesionalizat arhiva Ministerul de Externe și a înnoit-o la standarde occidentale”. (Dr. Alin SPÂNU) • „Prestigioasa activitate academică și științifică a fost dublată de o foarte frumoasă activitate diplomatică”. (Ambasador Anca OPRIȘ) • „Doctorul în istorie și diplomatul Dumitru Preda s-a impus ca o personalitate culturală de prim rang a elitei intelectuale, recunoscută și apreciată în țară și peste hotare”. (Corneliu VLAD, reputat analist politic și jurnalist) • „Dumitru Preda este istoricul cu o impresionantă producție de carte și o carieră diplomatică deosebită”. (Conf. univ. Dr. Gavriil PREDA) • „Continuă preocupare de analiză și studiu a istoriei începutului de secol XX, a desăvârșit ca pregătire unul dintre cei mai buni istorici ai acestei perioade. Dar nu se poate uita că profesionistul unic a fost și este un soț și un tată devotat”. (Dr. Luminița GIURGIU) • „Sunt prea puține cuvintele, prea sărace, pentru a putea defini complexitatea efortului pe care un OM, un CERCETĂTOR, un DASCĂL de anvergura Profesorului Dumitru PREDA l-a depus în munca sa de aflare a adevărului istoric și de promovare a istoriei, culturii și spiritualității românești pe meridianele globului”. (Lect. univ. Dr. Andrei TINU) • „În prezent, deși retras din activitatea diplomatică curentă, el continuă prin munca sa de un înalt nivel intelectual lupta pentru ADEVĂR, pentru educație și promovare a spiritualității și solidarității românilor de pretutindeni”. (Gheorghe GRIGORESCU, vicepreședinte al Ligii Culturale) • „Dumitru PREDA, ca Șef de Promoție al Facultății de Istorie a Universității București (1974) a știut pe parcursul întregii sale vieți să-și onoreze menirea și să demonstreze, în același timp, un exemplar «simțământ al responsabilității civice, al dreptății, solidarității și demnității naționale»”. (Dr. Vasile IUGA de SĂLIȘTE) • „Diplomat de carieră fiind, este un excelent profesor și cercetător, iar ca dascăl se dovedește un abil diplomat”. (Ambasador Călin FABIAN) • „Dumitru Preda de mai bine de 30 de ani a rămas același OM cald, generos, gata oricând să te ajute la nevoie”. (Comandor Gheorghe VARTIC) • „Toate aceste calități ale sale reprezintă pentru mine un exemplu demn de urmat. Nu puține din elementele stilului său de muncă și de viață le împărtășesc, le admir, le susțin și încerc să mi le însușesc”. (Dr. Vitalie VĂRATIC, diplomat) • „Iar dacă istoriografia românească este ceea ce este astăzi, pe lângă contribuția marilor titani, trebuie subliniat că ea are la bază și munca migăloasă de Sisif a lucrătorilor din arhive, între care se numără și figura distinsă și luminoasă a Profesorului Dumitru Preda”. (Dr. Liviu ȚĂRANU) • „Omul Dumitru Preda este un exemplu de erudiție și finețe morală, mintea strălucită având ca aliat, în acțiunile sale, un suflet cu adevărat nobil”. (Dr. Horia DUMITRESCU) • „Prin întreaga sa activitate, impresionantă prin bogăție, varietate și actualitate, istoricul și diplomatul Dumitru Preda s-a evidențiat ca o personalitate de seamă a vremurilor noastre”. (Dr. Ioan CONSTANTIN) • „Meritul profesorului Dumitru Preda este și acela de a se preocupa de traducerea și publicarea în limbi de circulație internațională a lucrărilor sale”. (Colonel Prof.univ. Dr. Ion GIURCĂ) • „La Domnul Dumitru Preda vocația de cercetător istoric s-a împletit, în mod fericit, cu cea didactică, lucrând ca profesor la numeroase instituții superioare”. (Ministru-consilier Ion SCUMPIERU) • „Cred că puțini sunt cei care cunosc grija sa pentru ca la Universitatea Babeș-Bolyai, în cadrul Bibliotecii Facultății de Istorie, să existe lucrări de referință în domeniul diplomației și al istoriei contemporane”. (Prof.univ. Dr. Marcela SĂLĂGEAN) • „Dumitru Preda este unul dintre cei care m-au impresionat cel mai mult prin bunătatea sa, prin calitățile sale lingvistice (mai ales în franceză) și prin interesul său pentru munca academică în arhive”. (Profesor Emerit Dr. Maurice VAÏSSE, Franța) • „La acest moment potrivit de bilanț și împlinire, îi dorim prietenului – parcă de-o viață – Dumitru-Tache Preda noi și înalte împliniri la care realizările sale excepționale în plan profesional și uman îl îndreptătesc, cu prisosință!” (Prof.univ. Dr. Miodrag MILIN, Timișoara) • „Mă voi referi, în final, la Omul Dumitru Preda, la familistul model, la sentimentalul Tache care are o specială empatie pentru oameni, pentru Dumitru PREDA, la 70 de ani... 16 întrajutorarea lor, care nu s-a îndepărtat de credința străbună, de tradițiile neamului”. (Ambasador, Prof.univ. Dr. Radu HOMESCU) • „Ceea ce impresionează în primul rând este, după mine, «firul roșu» care leagă toate aceste activități, conștiința importanței istoriei și a competenței istoricului nu doar pentru cunoașterea trecutului, ci și, poate mai ales, pentru înțelegerea prezentului și proiectarea informată a viitorului”. (Radu COSĂCEANU, director-editor) • „Un OM

neobosit, care trece peste avatarurile vârstei și ale bolilor pentru a simți modul în care istoricii de astăzi, indiferent de generație, mai rezonază la ideile de națiune și stat”. (Prof.univ. Dr. Sabin DRĂGULIN) • „Îmbinarea în mod firesc și cu tact a bunătății, a receptivității, a judecății drepte, a sincerității și a inteligenței ne-a creionat din Domnul Dumitru Preda un adevărat model de viață, cu profunde valori și principii morale”. (Mihaela RUSU, redactor TV) • „Dumitru Preda și-a onorat cu asupra de măsură «profesiunea» de Om, demn model de urmat pentru generațiile următoare, care trebuie să așeze, pe criterii de paritate și demnitate, valorile românești în universalitate”. (Tudor NEDELCEA, scriitor) • „Relația lui Dumitru Preda, istoricul, cu evenimentele pe care le abordează, judecata sa echilibrată, calmul său academic îl caracterizau încă de atunci (de la începutul activității de cercetare – n.n.). Mai mult, a rămas prin întregul său scris istoric impresionant, fidel convingerilor sale, exprimate în țară și străinătate”. (Prof.univ. Dr. Liviu MAIOR) • „Dumitru Preda este un pasionat editor de documente și ediții de text”. (Dorin MATEI, director, redactor-șef) • „El este printre acei merituosi cercetători al cărui suflet a bătut toată cariera profesională alături și în ritm ostășesc (...) A clădit într-un stil personal o operă nepieritoare”. (Colonel Dr. Constantin MOȘINCAT) • „Sunt binecunoscute eforturile cărturarului Dumitru Preda de sprijinire a românilor din afara granițelor României, în special din provinciile istorice ale țării, în calitate de președintele executiv al Ligii pentru Unitatea Culturală a Românilor de Pretutindeni”. (Valentin ȚIGĂU, editorialist Radio) • „Istoricul Dumitru Preda, zis «Tache» este în primul rând un OM AL FAPTELOR, un om profund devotat al istoriei naționale și un exemplu pentru o istorie constructivă”. (Colonel Dr. Vasile TUTULA) • „Prin dânsul mesajul istoriografiei românești a fost dus deseori în spațiul istoriografiei internaționale, unde a fost ales în repute organism de profil; a știut să adopte o poziție demnă și constructivă, în conformitate cu adevărul istoric”. (Prof.univ. Dr. Mihai DRECIN) • „Îi suntem recunoscători Domnului Profesor Dumitru Preda pentru tot ceea ce întreprinde în țară și în străinătate în scopul cunoașterii și promo- Argument... 17 vării Istoriei Românilor, în special a contribuției României și a Armatei Române la izbânda Antantei în Marele Război”. (Colonel Dr. Dan PRISĂCARU) • „El nu numai că posedă o inteligență remarcabilă, ci este un individ încântător a cărui empatie, precum și expertiza sa au strâns în jurul lui o mulțime deosebită de prieteni și colegi. (Profesor Emerit Dr. Bernard COOK). • „Încă de la început, m-a impresionat la Excelența Sa, ușurința cu care reușea să-și comunice ideile, căldura cu care purta un dialog și capacitatea de a acapara atenția celor din jurul său. Cu toate acestea, era foarte atent să nu monopolizeze discuțiile, să permită tuturor să participe la dialog”. (Prof.univ. Dr. Corneliu PĂDUREAN) • „Succesul muncii sale rezidă din modul în care abordează subiectele analizate urmărind un singur scop – perfecțiunea”. (Ing. Alexandru Dan BARTOC) • „Cred că dincolo de calitățile incontestabile în istorie și diplomatie ale profesorului Dumitru Preda este abilitatea de-a fi ghid pentru toate generațiile, dar mai ales pentru cei tineri însetați de cunoașterea trecutului și a realității prezentului”. (Dr. Mihaela TOADER) • „În calitate de director al Arhivelor Diplomatice, Dumitru Preda a contribuit substanțial la reorganizarea și mai ales la valorificarea documentelor din această prețioasă arhivă, între care și volumele dedicate relațiilor diplomatice dintre România și Turcia”. (Prof.univ. Dr. Ambasador TASIN Gemil) • „În cei peste 45 de ani de activitate de cercetare, diplomatul și Prof.univ. Dr. Dumitru Preda și-a axat activitățile științifice, într-o primă etapă, pe domeniile privind istoria corpului de ofițeri și a armatei române în epoca modernă”. (Dr. Vasile SIMILEANU) • „M-a întâmpinat un om jovial, deschis, bun cunoscător al chițibușurilor administrative și al detaliilor diplomatice de la Paris, dornic, permanent, să dea o mână de ajutor”. (Dr. Virgil Ștefan NIȚULESCU, Manager Muzeu Național) • „Conștiincios, interesat să cunoască «istoria adevărată», Dumitru Preda citea pentru seminarul de istoria contemporană a României, pe care-l conduceam, nu numai bibliografia recomandată, ci și alte lucrări, inclusiv culegeri de documente”. (Prof.univ. Dr. Ioan SCURTU) • „Dumitru Preda a contribuit esențial la dezvoltarea istoriografiei românești, prin volume de referință a adus în circuitul public documente principale despre evenimentele istorice la care România a fost parte”. (Prof.univ. Dr. Adrian NĂSTASE) • „Dumitru Preda excelează și așa spune, fără teamă că exagerez, chiar face o operă de pionierat. Mă refer la acel domeniu pe care Iorga îl numea «trecutul studiabil», adică la

studierea și la aducerea în circuit public a unor documente din arhivele diplomației românești. Documente care pot și trebuie să ajute la mai buna înțelegere a unor evenimente de referință din istoria noastră”. (Șerban CIONOFF, analist și publicist) • „O carieră solidă și un palmares de-a dreptul copleșitor precum cele ale Dr. Dumitru Preda merită cu prisosință comentariul, analiza și lauda contemporanilor”. (Cleopatra LORINȚIU, scriitor și diplomat) • „Pentru mine, Dumitru Preda este intelectualul responsabil, permanent atras de forța argumentației științifice, exigent, dar moderat și echilibrat, chiar și atunci când a discutat subiecte controversate, capabile să aprindă polemici”. (Victor BOȘTINARU, europarlamentar) • „O personalitate incontestabilă, un om de onoare, un om al promisiunilor respectate prin cuvinte și fapte, o prezență care încurajează real, uman printr-un act deliberat al firescului”. (Prof.univ. Dr. Ioan CĂRMĂZAN, regizor) • „Un istoric de frunte al României, profesor dăruit de istorie și științe politice, om de cultură și diplomat ce a reprezentat cu demnitate Țara noastră peste hotare”. (Dr. Marinela CÂMPEANU-POP, Paris) • „În mod simplu și firesc, țin să-mi exprim sincere aprecieri pentru privilegiul de a-l cunoaște pe Domnul Dumitru Preda, Prietenul meu Tache, și de a fi luat parte la emoționante acțiuni organizate de el sau cu energica sa prezență în Franța”. (Ing. Paul MOREN, Montesson, Franța) • „Am apreciat, în momentul sărbătoririi sale la 70 de ani, că poate fi de interes pentru toți cei care îl cunosc, și nu numai, să relatez acest eveniment (întâlnirea delegației UE – Rusia – n.n.) la care Ambasadorul Dumitru (Tache) Preda a participat, ca de obicei, în mod activ, eficient și cu multă înțelepciune și discreție”. (Dr. Liviu MUREȘAN) • „Contribuțiile sale istoriografice au primit și recunoașterea internațională binemeritată, prin exercitarea de către autorul lor, pentru o lungă perioadă de timp, a calităților de membru al Comitetului de Bibliografie al Comisiei Internaționale de Istorie Militară și membru și trezorier al Biroului Comisiei Internaționale de Istorie a Relațiilor Internaționale”. (Prof.univ. Dr. Adrian POP) • „Eu am dorit să scot în evidență personalitatea sa, calitățile umane și dorința sinceră de a-i ajuta pe semenii săi atunci când a stat în puterea Domniei sale”. (Dr. Stoica Cristinel POPA) • „Domnul Profesor este un suflet cald și nobil, un spirit luminat, un intelectual rafinat, un Mare Român, care și-a pus viața în serviciul exclusiv al Patriei. Un reper de probitate profesională și de devoțiune pentru misiunea de propășire a Neamului (...), un magician al conversației, care emană bunătate și generozitate fără emfază și un exponent al patriotismului luminat de care avem, astăzi, mai multă nevoie ca oricând”. (Conf. univ. Dr. Alba POPESCU) Argument... 19 • „Din punctul nostru de vedere, Domnul Ambasador Dumitru Preda este un om plin de lumină, căldură și dragoste în universul românilor și cubanezilor care au avut privilegiul să îl cunoască”. (Maria SIBIANU, Havana). • „În timpul mandatului său de ambasador plenipotențiar român în Cuba, Dumitru Preda a contribuit în mod personal, cu generozitate, la modelarea viitorului relațiilor culturale, economice și medicale dintre cele două națiuni”. (Daria TRIFU, producător film, Canada) • „Când mă gândesc la Dr. Dumitru Preda, la viața lui și la felul în care a fost mereu alături de mine, singurul cuvânt englezesc care îmi vine în minte pentru a descrie totul este: „Magnific!” (Bruno PISCHIUTTA, regizor film) • „Domnul Preda s-a dovedit a fi nu numai un șef de arhive, ci și un specialist documentat, bine pregătit, de la care primeam sfaturi și opinii extrem de pertinente, care îmi erau foarte utile în examinarea problemelor specifice ale Corpului de Control”. (Ambasador Valeriu TUDOR) • „Oricine, care a avut plăcerea de a-l cunoaște pe Dumitru, este impresionat de întinderea și profunzimea cunoștințelor și a câmpurilor sale de interes, dar, de asemenea, de puternica sa personalitate. El nu numai că posedă o inteligență remarcabilă, ci este un individ încântător, a cărui empatie, precum și expertiza sa au strâns în jurul lui o mulțime deosebită de prieteni și colegi”. (Profesor Emerit Dr. Bernard COOK, Universitatea Loyola, New Orleans, SUA)

Din conținutul și mesajul acestor emoționante și profunde mesaje, mărturii și mărturisiri, putem lesne constata, cu deplină satisfacție, faptul că profesorul, istoricul, cercetătorul, diplomatul, editorul și liderul civic Dumitru Preda este perceput în lumea științifică românească și de peste hotare ca un istoric profesionist, un om cu o întinsă și variată cultură, un specialist al timpului său, cu un discurs actualizat, în consens cu exigențele istoriografiei contemporane, un neobosit cercetător care a desfășurat și desfășoară o prestigioasă activitate academică și științifică. Multitudinea conferințelor, sesiunilor,

simpozioanelor și colocviilor organizate și la care a participat, în decursul anilor, în țară și în străinătate, au fost și sunt tot atâtea ocazii de recunoaștere a valorii și competenței sale profesionale. Profunzimea cunoștințelor, concizia, coerența, cursivitatea și logica discursului său, modul elevat de prezentare a comunicărilor, ținuta academică fac parte din profilul moral și profesional al unui cercetător avizat, competent, credibil, cu o excelentă imagine publică. Istoricul, publicistul și liderul civic Dumitru Preda este în primul rând un OM neobosit și pasionat, cu un program de lucru impresionant, implicat într-o multitudine de proiecte academice, culturale, sociale, civice, impunând prin competența și comportarea sa, respect și credibilitate, celor cărora li se adresează. Cercetător avizat al arhivelor, Dumitru Preda s-a remarcat prin elaborarea unor volume cu teme de mare importanță pentru istoria națională a ultimelor două veacuri. Profesorul, istoricul și diplomatul Dumitru Preda este perceput, de asemenea, de distinși contribuitori ai volumului de față ca o persoană generoasă, luminoasă, optimistă, o prezență agreabilă, lângă care te simți confortabil.

Din multitudinea interviurilor acordate, în decursul anilor, la propunerea autorului omagiat, în volumul de față, într-un capitol distinct, sunt redată interviurile acordate publiciștilor: Mihaela Toader (Raporturile dintre istorie și diplomatie. Interviu cu ambasadorul Dumitru Preda); Elena Chiriță, Interviu cu Ambasadorul Dumitru Preda (partea I+II, 2017); Adrian-Vladimir Costea: Interviu cu Prof.univ. Dr. Dumitru Preda: „Nu se poate vorbi de o politică românească față de statele din regiunea Caraibelor”, 2017); Valentin Țigău (Radio România Internațional): Dumitru Preda, Românii au tăria de a merge înainte, 2020); Mircea Voicu, O Istorie așa cum a fost. Interviu cu Domnul Dumitru Preda, Doctor în istorie, 2001). Sunt redată distinct câteva opinii privind activitatea de cercetare științifică a istoricului Dumitru Preda, Astfel, referindu-se la perioada cât profesorul Dumitru PREDĂ a fost șeful Direcției Arhivelor Diplomatice din Ministerul Afacerilor Externe, renumitul istoric Florin CONSTANTINIU, apreciază că acesta „a imprimat un suflu înnoitor, vizibil de la aspectul exterior (și acesta este important!) și până la accesul la fondurile arhivistice și publicarea de documente”. „Ceea ce prețuiesc la colegul Dumitru Preda – afirma distinsul academician – este tripla ipostază a personalității sale: editor de izvoare, cercetător, arhivist. Domnia-sa realizează astfel acea legătură dintre surse și istoric, dar – și faptul se cuvine elogiât – nu numai pentru sine, ci și pentru confrăți!”

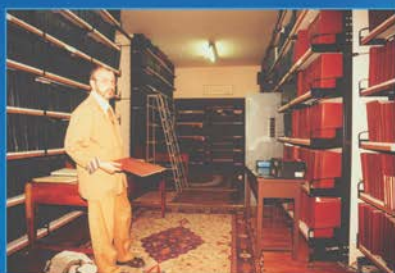
Capitolul Studii-Articole cuprinde rezultatul unor cercetări asidue, multe inedite, dedicate, drept cinstire și prețuire, autorului omagiat, de către prieteni, colaboratori, parteneri, cunoscuți istorici, diplomați, arhiviști, juriști, specialiști în domeniul relațiilor internaționale, contribuții care abordează teme de interes pentru istoria și diplomația românească, apropiate preocupărilor istoricului și diplomatului Dumitru Preda. Tematic, studiile dedicate relațiilor diplomatice și dreptului internațional sunt cele mai numeroase (10), după cum urmează: Diplomatie și politică în 1701: prima carte din lume tipărită în limba turcă, dialectul osman, la București (Radu Ștefan VERGATTI); Stabilirea relațiilor diplomatice între România și Japonia (Ion SCUMPIERU); Premisele formării Miciei Înțelegeri (Gheorghe SBĂRNĂ); Diplomația română înainte și după acordul de la München, din 29 septembrie 1938 (Gheorghe E. COJOCARU); Telemac Dan, un român din sudul Dunării în serviciul diplomatic al României (Vitalie VĂRATIC); Dinamica relațiilor interbalcanice între cele două războaie mondiale ale secolului trecut (Alexandru OȘCA); Relațiile României cu Polonia, Ungaria și Cehoslovacia în 1938. „Medierea” Poloniei (Nicolae MAREȘ); Diplomați români în exil (Mihaela TUDOR); Despre o problemă a relațiilor româno-cubaneze în anii 1960 (Ioan SCURTU); Summit-ul din Malta (2-3 decembrie 1989) și configurarea sistemului de relații internaționale (Constantin CORNEANU); Criza actuală a Dreptului internațional (Adrian NĂSTASE). Un număr de șapte studii abordează aspecte din activitatea unor importante personalități și momente ale istoriei și vieții publice românești din ultimele trei secole: Moise Nicoară – un destin neîmplinit al diplomației române (Radu HOMESCU); Colonelul Sébastiani – Scurte note de drum prin Banat, Transilvania și Țara Românească (Costin FENEȘAN); Generalul Dumitru Iliescu – un „Napoleon al României”? (Petre OTU); Nichifor Crainic relatează despre prima vizită a Suveranilor români în Ardeal 1919 (Luminița GIURGIU); Nicolae Iorga – Istoric al Dreptului românesc, în talmăcirea

lui Ștefan Gr. Berechet (George LASCU); Nicolae Titulescu și destinele diplomației românești între 6 iulie 1927 și 30 iulie 1928 (Costică PRODAN); Horia Agarici și relațiile sale cu mișcarea legionară (Florian BICIR); Valeriu Anania și mișcările studențești de la Cluj din primăvara anului 1946 (Ioan BOLOVAN, Sorina Paula BOLOVAN). Studiile de istorie cuprind teme de interes pentru istoriografia românească, precum: Mărturii inedite de acum 200 de ani (Georgeta FILITTI); Italia, romanitatea și nașterea națiunii moderne la intelectualii ardeleni de la mijlocul secolului al XIX-lea (Cornel SIGMIREAN); O oportunitate ratată sau o intoxicare la cel mai înalt nivel? Cum s-a jucat varianta unei ofensive spre sud a armatei române în august 1916 (Adrian PANDEA); O sută de ani de la fixarea stemei Regatului României – 1921 (Laurențiu Ștefan SZEMKOVICS); Constituirea Societății de Cultură Macedo-Române 1879-2021 (Adina BERCIUDRĂGHICESCU); Documente arhivistice privind aspecte din existența Societății de Cultură Macedo-Române 1940-1950 (Stoica LASCU); Media – rivalitate pentru hegemonie ideologică și supremație geopolitică în timpul Războiului Rece (Constantin HLIHOR, Nicolae MELINESCU); Albanezii din România în discursul istoriografic postdecembrist. Studiu de caz: 1989-2013 (Stelian MÂNDRUȚ). Nu lipsesc temele referitoare la Basarabia și Bucovina: Unirea Basarabiei cu Patria-mamă, act profund democratic și de dreptate istorică 27 martie 1918 (Vasile TUTULA);

Intervenția armatei române în Bucovina – o necesitate strategică pentru restabilirea ordinii interne și apărarea Unirii din 15/28 noiembrie 1918 (Dan PRISĂCARU); Ivdel – un lagăr al morții în memoria colectivă a basarabenilor (Anatol PETRECU); Comisiunea Monumentelor Istorice și explorarea arheologică a Basarabiei (Sergiu IOSIPESCU Raluca IOSIPESCU) și nici cele privitoare la Transilvania și Ungaria: De la Sarajevo la Făgăraș și pumnalul criminalului Tisza. Asasinatul politic – soluția extremă pentru supraviețuirea Austro-Ungariei (Ioan VLAD); Ungaria înviată din mormântul bolșevismului de mântuitorul ei, ostașul român (Constantin Dumitru PREDA, la 70 de ani... 22 MOȘINCAT); Argumentul militar și Dictatul de la Viena (Vasile PUȘCAȘ); De la Moscopole la Budapesta. Problema Fundației Gojdu (Alexandru GHIȘA). Informații aparte sunt prezentate în articolele semnate de trei autori străini: Maurice VAÏSSE, Picasso dans la Guerre froide; Bernard COOK, The United States and the creation of Greater Romania, Alfredo CANAVERO, L'Europa di Papa Wojtyła.

Pornind de la ideea că „fotografia spune mai mult decât o mie de cuvinte”, ultimul capitol este destinat imaginilor care reprezintă, practic, un nou C.V., mai colorat și sugestiv, al eruditului cărturar Dumitru Preda. A fost nevoie de o selecție riguroasă pentru a reține imaginile considerate de noi (subiectiv!) cele mai sugestive de pe parcursul celor 70 de ani de viață bogată în împliniri a istoricului, diplomatului și Omului de spirit românesc Dumitru Preda, pusă cu dărnicie în serviciul Neamului Românesc. Pentru îngrijitorii volumului de față, cât și pentru întreaga echipă a Editurii Eurocarpatica care a participat la editarea acestuia, colaborarea cu distinsul cărturar și Om de aleasă omenie Dumitru Preda a constituit o experiență inedită, plină de învățăminte privind relațiile cu iluștri contributory, cât și exigența și rigoarea lecturării textelor incluse în cuprinsul volumului. Mulțumim tuturor celor care au contribuit la editarea acestui volum de referință din cadrul colecției „Profesioniștii noștri”, contributory, sponsori și binefăcători, statornicilor noștri colaboratori – Doamnei Maria Dohotaru, Director General al Tipografiei Magic Print din Onești și Domnului Mihai Nicolae, Director General al Societății „Ștefadina” Comserv SRL din București. În încheierea acestui Cuvânt înainte argumentat al nostru, cu ocazia împlinirii frumoasei vârste de 70 de ani, adresăm un sincer La mulți și binecuvântați ani Fratelui Dumitru Preda, alături de distinsa Familie a Domniei-Sale, dar și de marea familie a numeroșilor prieteni, colegi, colaboratori și parteneri din întreaga lume, care îl respectă și îl prețuiesc. Bunul Dumnezeu să-i dăruiască sănătate și să îi sporească puterile, pentru a putea duce la îndeplinire numeroasele responsabilități ce îi revin în conducerea unor importante societăți și asociații științifice, culturale și civice, și pentru a finaliza valoroasele lucrări aflate în curs de redactare și proiectele referitoare la unitatea și afirmarea culturală a românilor de pretutindeni.

Dumitru Preda este o personalitate culturală de prim rang a elitei intelectuale românești, recunoscută și apreciată în țară și peste hotare, autorul unei impresionante opere științifice și a unei cariere diplomatice deosebite, un excelent profesor și cercetător, un exemplu de erudiție și finețe morală. (...)

Dumitru Preda este perceput, în lumea științifică românească și europeană, ca un istoric profesionist, un om cu o vastă cultură, un specialist al timpului său, cu un discurs actualizat, în consens cu exigențele istoriografiei contemporane, un neobosit cercetător care a desfășurat și desfășoară o prestigioasă activitate academică, culturală și civică. (...)

Istoricul, diplomatul, cercetătorul, publicistul, azi lider al Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, Dumitru Preda este un OM neobosit, cu un program de lucru impresionant, implicat într-o multitudine de proiecte academice, culturale, sociale, civice, impunând prin competența și comportarea sa respect și credibilitate celor cărora li se adresează.

Dr. Ioan LĂCĂTUȘU

ISBN 978-606-8851-44-0

D
U
M
I
T
R
U

P
R
E
D
A

70

vol. 1

CENTRUL EUROPEAN DE STUDII
COVASNA-HARGHITA

PROFESIONIȘTII NOȘTRI

31

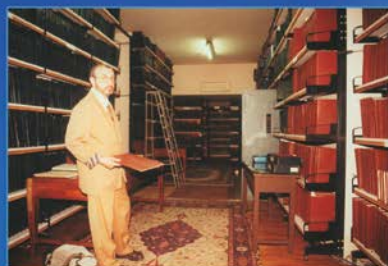
DUMITRU PREDA

LA 70 DE ANI
DE LA ISTORIE LA DIPLOMAȚIE,
ÎN SERVICIUL NEAMULUI ROMÂNESC

Volumul 1

EDITURA EUROCARPATICA
SFÂNTU GHEORGHE
2021

Dumitru Preda este o personalitate culturală de prim rang a elitei intelectuale românești, recunoscută și apreciată în țară și peste hotare, autorul unei impresionante opere științifice și a unei cariere diplomatice deosebite, un excelent profesor și cercetător, un exemplu de erudiție și finețe morală. (...)

Dumitru Preda este perceput, în lumea științifică românească și europeană, ca un istoric profesionist, un om cu o vastă cultură, un specialist al timpului său, cu un discurs actualizat, în consens cu exigențele istoriografiei contemporane, un neobosit cercetător care a desfășurat și desfășoară o prestigioasă activitate academică, culturală și civică. (...)

Istoricul, diplomatul, cercetătorul, publicistul, azi lider al Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, Dumitru Preda este un OM neobosit, cu un program de lucru impresionant, implicat într-o multitudine de proiecte academice, culturale, sociale, civice, impunând prin competența și comportarea sa respect și credibilitate celor cărora li se adresează.

Dr. Ioan LĂCĂTUȘU

ISBN 978-606-8851-45-7

D
U
M
I
T
R
U

P
R
E
D
A

70

vol. 2

CENTRUL EUROPEAN DE STUDII
COVASNA-HARGHITA

PROFESIONIȘTII NOȘTRI

31

DUMITRU PREDA

LA 70 DE ANI
DE LA ISTORIE LA DIPLOMAȚIE,
ÎN SERVICIUL NEAMULUI ROMÂNESC

Volumul 2

EDITURA EUROCARPATICA
SFÂNTU GHEORGHE
2021